

Lidia Kataryńczuk-Mania

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWO-ARTYSTYCZNA INSTYTUTU WYCHOWANIA MUZYCZNEGO WYŻSZEJ SZKOŁY PEDAGOGICZNEJ W ZIELONEJ GÓRZE

Celem niniejszego artykułu jest ukazanie najważniejszych aspektów działalności naukowo-artystycznej pedagogów i studentów Instytutu Wychowania Muzycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Tadeusza Kotarbińskiego w Zielonej Górze.

Instytut Wychowania Muzycznego powstał na gruncie Zakładu Wychowania Muzycznego w roku 1983. Pierwszym organizatorem i kierownikiem Zakładu Wychowania Muzycznego była Irena Marciniak. Struktura Zakładu obejmowała następujące pracownice: teorii muzyki (kierownik mgr Stanisław Malawko), fortepianu (mgr Maria Ogiółda), instrumentów strunowych (mgr Janina Fyk), instrumentów dętych (mgr Stefan Romanik), metodyki wychowania muzycznego (mgr Irena Marciniak).

Z chwilą powstania Instytutu Wychowania Muzycznego w Zielonej Górze funkcję dyrektora pełnił doc. Szymon Kawalla; zastępcą była wówczas ad. Irena Marciniak (1984-1987). W latach 1987-1991 dyrektorem była prof. Dorota Frąckowiak Kapała, a zastępcą w latach 1987-1990 był prof. Stanisław Malawko. Obecnie funkcję dyrektora Instytutu Wychowania Muzycznego sprawuje (od 1991 roku) prof. Bogusław Stankowiak. Jego zastępcą w latach 1990-1994 był mgr Marian Gniazdowski, a od roku 1994 funkcję tę pełni dr Lidia Kataryńczuk-Mania.

Do lutego 1992 r. Instytut miał siedzibę w budynku na placu Słowiańskim; obecnie mieści się przy ul. Ogrodowej 3. Instytut zajmuje trzy piętra i około 40 pomieszczeń, przeznaczonych głównie do zajęć dydaktycznych. W instytucie mieści się też biblioteka, magazyn instrumentów, aula, gabinety profesorów. Instytut posiada dobrą bazę materialną, jednak instrumenty potrzebują renowacji. Jednym z ostatnich nabytków są zakupione w 1996 roku profesjonalne organy.

Do roku 1995 istniały w Instytucie trzy zakłady — Zakład Dydaktyki Muzyki, Zakład Dydaktyki Instrumentalnej, Zakład Teorii Muzyki i Dyrygowania. Są one podstawowymi jednostkami wewnętrznymi Instytutu i prowadzą działalność naukową i kształcenie w zakresie różnych przed-

miotów. W roku akademickim 1996/1997 z Zakładu Teorii Muzyki i Dyrygowania utworzono dwie niezależne jednostki. Obecnie istnieją cztery zakłady: Zakład Dyrygowania (kierownik prof. Irena Marciniak), Zakład Teorii Muzyki (kierownik prof. Zygmunt Herembesza), Zakład Dydaktyki Instrumentalnej (kierownik ad. Małgorzata Gajlesz), Zakład Dydaktyki Muzyki (kierownik dr Lidia Kataryńczuk-Mania).

Rada Instytutu Wychowania Muzycznego, w której skład wchodzi profesorowie, samodzielni pracownicy, przedstawiciele adiunktów, asystentów, wykładowców i studentów, podejmuje uchwały dotyczące istotnych spraw związanych z działalnością Instytutu, m. in. takich, jak ustalanie planów kształcenia, programów nauczania.

Absolwenci Instytutu Wychowania Muzycznego otrzymują uprawnienia do nauczania wychowania muzycznego w szkolnictwie podstawowym i średnim. Poprzez rozszerzenie programu nauczania i nabycie odpowiednich kwalifikacji studia umożliwiają pełnienie funkcji animatora kultury muzycznej we wszystkich placówkach, w których istnieją zespoły wokalne, instrumentalne, wokально-instrumentalne i taneczne oraz chóry.

Kształcenie odbywa się zgodnie z wymogami nowoczesnej, innowacyjnej edukacji, a program nauczania odwołuje się do zagadnień szeroko pojętej kultury muzycznej. Łączenie praktyki artystycznej z teorią odbywa się poprzez wykłady i ćwiczenia oraz inne formy, takie jak np. uczestnictwo w koncertach, prowadzenie zajęć z dziećmi w przedszkolach i szkołach, ze starszymi ludźmi lub dziećmi specjalnej troski. Intencją kadry naukowej jest nauczanie studentów właściwego rozumienia muzyki i oceniania jej.

W roku akademickim 1995/96 utworzono dla studentów Instytutu Wychowania Muzycznego dwuletnie studia specjalistyczne w zakresie organistyki kościelnej. Głównym celem tej specjalności jest przygotowanie studentów do pracy w charakterze organisty, prowadzącego również schole, zespoły. Szczegółowe cele tej specjalności dotyczą opanowania podstawowych zasad gry na organach, rozwijania techniki instrumentalnej, pamięci odtwórczej i wyobraźni muzycznej, wrażliwości na środki wyrazu muzycznego, umiejętności czytania nut *a'vista* oraz przygotowania do muzykowania zespołowego, kształtowania umiejętności samodzielnego opracowania utworu, a także zapoznanie studentów z liturgiczną literaturą organową. Przed uzyskaniem dyplomu student zobowiązany jest do odbycia praktyki muzyczno-liturgicznej w kościele pod kierunkiem pedagoga.

W roku akademickim 1996/97 powstał nowy kierunek — dyrygentura. Studia o charakterze artystycznym na tym kierunku dostępne są dla absolwentów szkół muzycznych II stopnia i liceów muzycznych. W czasie pięcioletnich dziennych studiów magisterskich kształcą się dyrygentów zespołów wokально-instrumentalnych na poziomie profesjonalnym oraz dla potrzeb ruchu amatorskiego. Obecnie na II roku studiów jest dwóch studentów, a na I roku jest ich trzech.

Profil kształcenia na kierunku wychowanie muzyczne obejmuje przedmioty teoretyczne, teoretyczno-praktyczne i praktyczne z dziedziny nauk pedagogicznych, psychologicznych, społecznych i muzycznych. W bloku przedmiotów niemuzycznych jest pedagogika, psychologia, filozofia, socjologia kultury, historia sztuki, metodologia badań pedagogicznych, wykład monograficzny, informatyka, języki obce, kultura fizyczna. Blok przedmiotów kierunkowych (muzycznych) w naszym Instytucie stanowi około 2/3 struktury planów studiów. Studenci kształceni są w czterech zakresach, blokach przedmiotowych, dotyczących:

- opanowania wiedzy teoretycznej poprzez przedmioty: zasady muzyki, instrumentoznawstwo, harmonia, kontrapunkt, formy muzyczne, historia muzyki, seminarium prelekcji,

- kształcenia umiejętności muzycznych, które odbywa się poprzez realizację przedmiotów: fortepian, instrumenty szkolne (flet podłużny, gitara, instrumenty elektroniczne), emisja głosu (indywidualna i zbiorowa), czytanie partytur, akompaniament fortepianowy, dyrygowanie,

- kształcenia wyobraźni muzycznej i rozwijania zdolności muzycznych poprzez przedmiot kształcenie słuchu,

- kształcenia metodycznego poprzez metodykę wychowania muzycznego, zespół wokalny, zespół instrumentalny, chór, zajęcia muzyczno-ruchowe, praktykę pedagogiczną śródroczną i ciągłą.

Studia na kierunku podejmują osoby o bardzo zróżnicowanym poziomie umiejętności muzycznych: od nauki prywatnej poprzez ognisko muzyczne, szkołę muzyczną I lub II stopnia, licea muzyczne. Motywacja podejmowania studiów jest na ogół związana z decyzją podjęcia pracy nauczycielskiej. Większość studentów pochodzi z małych miast.

Ogółem na studiach stacjonarnych i zaocznych w roku akademickim 1996/97 studiowało 269 studentów, w tym 110 na studiach dziennych; dieściciu studentów odbywa studia specjalistyczne z zakresu organistyki kościelnej.

W roku akademickim 1996/97 w Instytucie Wychowania Muzycznego zatrudnionych było dziewięcioro profesorów tytularnych, czworo profesorów Wyższej Szkoły Pedagogicznej, dziewięcioro adiunktów, siedmioro starszych wykładowców, dziewięcioro wykładowców, dziesięcioro asystentów i nauczyciel przedmiotów pomocniczych.

Indywidualności pedagogiczne Instytutu Wychowania Muzycznego

Profesor Mirosław Bukowski, uczeń F. Dąbrowskiego, B. Wodiczki, Z. Chwedczuka w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Poznaniu, wybitny polski kompozytor i dyrygent, od roku 1989 jest profesorem

Akademii Muzycznej w Poznaniu oraz od 1993 roku Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Ważniejsze kompozycje: na orkiestrę — „Swing concerto”, „Interferencje”, koncert na wiolonczelę i orkiestrę „Pastourelle”, wokalnie-instrumentalne „Znikomość”, „Requiem”, „Stances”, na fortepian - II Sonata, III Sonata, nokturny, utwory kameralne, chóralne, muzyka teatralna, liczne transkrypcje. Wiele utworów prof. Mirosława Bukowskiego doczekało się archiwalnego zapisu w radio i telewizji. Profesor był też organizatorem szeregu konferencji i sesji naukowych, a przy współdziałaniu Zakładu Muzykologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu organizatorem Ogólnopolskich Sesji Naukowych poświęconych 200 rocznicy urodzin G. Rossiniego i muzyce baroku pt. „Twórca, dzieło, interpretacja”. W latach 1981-1990 pełnił funkcję dziekana Wydziału Kompozycji, Dyrygentury i Teorii Muzyki Akademii Muzycznej w Poznaniu, a od roku 1990 sprawuje funkcję kierownika Katedry Kompozycji i Teorii Muzyki.

Profesor Janusz Dzieciół ukończył chóralistykę na Wydziale Wychowania Muzycznego w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Poznaniu. Jest twórcą dwóch znakomitych chórów: Politechniki Poznańskiej oraz „Polihymnii”. Jak sam mówi, kontakt z osobą prof. Stefana Stuligrosza miał decydujący wpływ na to, że życie swoje poświęcił muzyce. Był wielokrotnym wykładowcą międzynarodowych seminariów dla dyrygentów oraz recenzentem przewodów kwalifikacyjnych I i II stopnia i postępowania o nadanie tytułów profesora zwyczajnego. Jest cenionym ekspertem ds. chórów w Ministerstwie Kultury i Sztuki, Dyrektorem Artystycznym Polskiego Związku Chórów i Orkiestr. Znakomity i bardzo lubiany pedagog, były prorektor ds. artystycznych i dziekan Wydziału Wychowania Muzycznego Akademii Muzycznej w Poznaniu. Od roku 1993 jest pracownikiem Instytutu Wychowania Muzycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Wśród licznych i doniosłych osiągnięć i dokonań prof. Janusza Dziecióła należy wspomnieć m. in. o srebrnym medalu zdobytym na Międzynarodowym Konkursie Chóralnym w Netanii (Izrael), wykonanie z chórem kantaty „Carmina Burana” C. Orffa we Francji pod dyrekcją Bemzi (Marsylia), prawykonanie formy wokalnie-instrumentalnej „Pro sinfonica” Z. Kozuba.

Profesor Ryszard Fastnacht ukończył Państwową Wyższą Szkołę Muzyczną w Katowicach. Kilkakrotnie uczestniczył jako członek jury w Ogólnopolskich Eliminacjach do Międzynarodowego Konkursu Młodych Skrzypków w Lublinie oraz w konkursach im. S. Serwaczyńskiego. Od szeregu lat jest konsultantem szkół muzycznych I i II stopnia. Był wykładowcą na Międzynarodowym Mistrzowskim Kursie Interpretacji Muzycznej w Łańcucie. W roku 1991 otrzymał z rąk Prezydenta RP Lecha Wałęsy tytuł naukowy profesora sztuk muzycznych, a następnie nominację na stanowisko profesora w Akademii Muzycznej w Katowicach. Jako członek i wiceprzewodniczący Zarządu Krajowej Sekcji Pedagogów przy Zarządzie Głównym SPAM był współorganizatorem konferencji metodyczno-naukowych w

ośrodkach muzycznych kraju. Profesor był wielokrotnie recenzentem w przewodach I i II stopnia oraz w postępowaniach o nadanie tytułu naukowego w uczelniach wyższych Warszawy, Poznania, Wrocławia i Katowic. Przez szereg lat współpracował w charakterze skrzypka solisty z Biurem Koncertowym Filharmonii Śląskiej, występując w około stu koncertach rocznie. Jako solista brał również udział w koncertach organizowanych przez Stowarzyszenie Polskich Artystów Muzyków i Akademię Muzyczną w Katowicach. Często brał udział w koncertach krajowych i zagranicznych oraz w nagraniach płytowych. Za swą działalność naukowo-dydaktyczną i artystyczną otrzymał wiele odznaczeń państwowych, m. in. Krzyż Kawalerski Odrodzenia Polski, Złoty i Srebrny Krzyż Zasługi, Złotą Odznakę SPAM, Odznakę „Zasłużony Działacz Kultury” oraz Nagrodę Ministra Kultury i Sztuki. Od roku 1994 jest pracownikiem Instytutu Wychowania Muzycznego w Zielonej Górze.

Profesor Janina Fyk dała się poznać jako wybitny naukowiec i pedagog. Ukończyła w 1972 r. Wydział Wychowania Muzycznego Wyższej Szkoły Muzycznej w Poznaniu. W Akademii Muzycznej w Warszawie na Wydziale Kompozycji, Dyrygentury i Teorii Muzyki w roku 1981 uzyskała tytuł doktora nauk humanistycznych. Na szczególną uwagę zasługują liczne osiągnięcia naukowe oraz uczestnictwo w konferencjach międzynarodowych i krajowych, m.in. współpraca z prof. Randallem Moore z Uniwersytetu w Eugene (USA), prof. Edwinem E. Gordonem z Gordon Institute for Music Learning (Filadelfia, USA). Jest autorką książki pt. *Melodic Intonation Psychoacoustics, and the Violin* (wyd. Organon, Zielona Góra), a także autorką wielu ciekawych artykułów zawartych w czasopismach i wydawnictwach o zasięgu światowym. Ponadto prof. Janina Fyk prowadzi seminarium doktorskie w Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie. Jest aktywnym członkiem stowarzyszeń naukowych, międzynarodowych (ISME, CRMENESCO), krajowych (członek Zarządu Głównego Polskiej Sekcji ISME, Polskie Towarzystwo Akustyczne PTA), uczelnianych (członek Koła Terenowego Polskiej Sekcji ISME przy Instytucie Wychowania Muzycznego). Po uzyskaniu habilitacji otrzymała w roku 1996 stanowisko profesora Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze.

Profesor Zygmunt Herembesza jest kierownikiem Zakładu Teorii Muzyki od roku akademickiego 1996/97. Ukończył studia na Wydziale Pedagogicznym Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej we Wrocławiu w 1957 r., a następnie w roku 1967 na Wydziale Kompozycji, Dyrygentury i Teorii Muzyki. Jest kompozytorem i pedagogiem, byłym rektorem Akademii Muzycznej we Wrocławiu. Jego wychowankami są m. in. pracownicy zielonogórskiego Instytutu Wychowania Muzycznego WSP TK: Andrzej Tuchowski, Barbara Literska i Małgorzata Zimnicka. Znakomity kompozytor o bogatym dorobku artystycznym, posiadający długoletni staż pracy.

Profesor Dorota Frąckowiak-Kapała studia pianistyczne ukończyła z wyróżnieniem w Państwowej Szkole Muzycznej w Poznaniu w klasie fortepianu prof. Ireny Wyrzykowskiej-Mondelskiej w 1970 r. Jest laureatką Ogólnopolskiego Konkursu Muzyki Klasycznej w Łodzi, Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. B. Smetany w Hradcu Kralowé, Międzynarodowego Konkursu im. Viottiego w Verelii. W 1981 roku otrzymała srebrny medal Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. E. Pozzolego w Seregno. Jako wybitna pianistka dokonała szeregu nagrań archiwalnych dla Polskiego Radia i Telewizji w Warszawie i Poznaniu. Systematycznie koncertuje w Polsce i za granicą. Od roku 1986 stale współpracuje jako pianistka i klawesynistka z Orkiestrą „Amadeus” pod dyrekcją Agnieszki Duczmal. Profesor posiada duże osiągnięcia dydaktyczne. Jest bardzo ceniona przez studentów i kolegów akademickich. W roku 1992 otrzymała tytuł naukowy profesora sztuk muzycznych.

Profesor Stanisław Maławko jest absolwentem I Wydziału Teorii, Kompozycji i Dyrygentury Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Warszawie. Jego największe osiągnięcia to m.in.: I nagroda w turnieju chórów Legnica Kantat, „Złota Lira” na Międzynarodowym Festiwalu Chórów w Międzyzdrojach, pięciokrotny udział w charakterze dyrygenta na Ogólnopolskim Festiwalu Orkiestr Symfonicznych w Ciechocinku, ponad dwieście koncertów, liczne publikacje i artykuły. Otrzymał także nagrodę Ministra Kultury i Sztuki.

Profesor Irena Marciniak, kierownik Zakładu Dyrygowania, ukończyła Wydział Pedagogiczny Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Poznaniu. Od powstania Wyższej Szkoły Pedagogicznej w roku 1971 organizowała i prowadziła Zakład Wychowania Muzycznego; aż po dzień dzisiejszy czuwa nad istnieniem Instytutu Wychowania Muzycznego. Chór Akademicki pod jej dyrekcją osiągnął bardzo duże sukcesy. Zawsze oceniano bardzo pozytywnie szlachetne brzmienie, fascynującą różnorodność dynamiczną, percepcję rytmiczną, wycucie stylu i formy, bogactwo barwy i dyscyplinę intonacyjną. Z tymże chórem prof. Irena Marciniak koncertowała w wielu miastach Polski, Niemiec, Belgii i Białorusi. Do dorobku artystycznego należą także trzykrotne nagrania radiowe oraz nagranie płyty z poświęconymi Maksymilianowi Kolbe utworami współczesnych kompozytorów. Bardzo efektywną pracą artystyczną profesor nieprzerwanie łączy z działalnością pedagogiczną. Podczas swojej pracy zajmowała się wychowaniem młodzieży od szkoły podstawowej poprzez szkoły średnie, studium nauczycielskie, aż do Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Od początku pracy w uczelniach prowadzi chóry, zespoły wokalne, dyrygowanie, metodykę przedmiotu kierunkowego i seminarium magisterskie. Za osiągnięte efekty i sukcesy jest wielokrotnie wyróżniana nagrodami Rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Ministra Edukacji Narodowej. Systematycznie uczestniczy w seminariach naukowych i seminariach dla dyrygentów chóralnych (Legnica, Międzyzdroje, Wejherowo,

Częstochowa Poznań), przygotowała dwa zeszyty naukowe Instytutu Wychowania Muzycznego. Jej artykuły można znaleźć w czasopismach krajowych („Wychowanie Muzyczne w Szkole”), w pracach zbiorowych, materiałach pokonferencyjnych i lokalnych zeszytach naukowych. Publikacje jej obejmują artykuły teoretyczne, sprawozdania z własnych eksperymentów, propozycje metodyczne i inne. Do szczególnych zainteresowań prof. Ireny Marciniak należy tematyka związana z rozwojem muzycznym dzieci i z prowadzeniem chórów, z muzykoterapeutycznymi wartościami muzyki w szkole i z nauką dyrygowania. Obecnie prof. Irena Marciniak prowadzi Chór Kameralny Instytutu Wychowania Muzycznego. W maju 1996 r. koncertował on w Niemczech i w Paryżu, a w roku 1997 w Czechach, Niemczech i Austrii. Ważnym i trudnym utworem wykonywanym przez chór jest „Missa Simplex” Józefa Świdra na cztery głosy solowe, chór i organy. Ukształtowany autorytet i wysokie kompetencje uznane przez środowisko sprawiają, że prof. Irena Marciniak służy radą i inicjatywą merytoryczną młodej kadrze naukowej i studentom. Posiada umiejętności organizatorskie w zakresie kierowania zespołami ludzkimi, kierowania instytucją oraz programowania pracy dydaktyczno-artystycznej własnej i innych.

Profesor Janina Nowak jest absolwentką Akademii Muzycznej w Poznaniu i Podyplomowego Studium Chórmistrzowskiego w Bydgoszczy. Swoje umiejętności doskonalila także uczestnicząc w wielu ogólnopolskich seminariach specjalistycznych. Zainteresowania swoje koncentruje głównie na choralistyce. Pracowała z zespołami dziecięcymi, mieszanymi i żeńskimi. Obecnie prowadzi chór w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia w Zielonej Górze i chór żeński „Polirytmia” w Młodzieżowym Domu Kultury „Dom Harcerza”. Jest laureatką wielu nagród dyrygenckich: za przedstawienie programu muzyki współczesnej z chórem PSM I i II stopnia (Legnica Cantat), za pracę z chórem „Polirytmia” (Legnica Cantat), na Ogólnopolskim Konkursie Chórów w Bydgoszczy. W roku 1983 wytwórnia Veriton dokonała nagrania płytowego „Ptasich plotek” (bajki J. Brzechwy z muz. Mańskiego) w wykonaniu solistów Teatru Wielkiego w Warszawie i solistów Opery Bydgoskiej oraz chóru PSM I i II stopnia w Zielonej Górze prowadzonego przez Janinę Nowak. Prof. Janina Nowak została wyróżniona za swoją pracę m. in. Złotym Krzyżem Zasługi, Odznaką Zasłużonego Działacza Kultury, Lubuską Nagrodą Kulturalną II stopnia, Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz Nagrodą Kulturalną Miasta Zielonej Góry. Jest cenionym pedagogiem. Prowadzi klasę dyrygowania i kształcenia słuchu. W roku 1996 otrzymała tytuł profesora Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze.

Profesor Bogusław Stankowiak, od 1991 roku Dyrektor Instytutu Wychowania Muzycznego w Zielonej Górze, jest absolwentem Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Poznaniu. Był dyrektorem szkół muzycznych w Poznaniu i Nowej Soli. W swej pracy zawodowej nawiązał szerokie kontakty i współpracę z teatrami, filharmoniami i uczelniami wyższymi w kraju i za

granicą. Pasją prof. Bogusława Stankowiaka, ukształtowaną głównie pod wpływem kontaktów nawiązanych jeszcze w czasach studiów z prof. Stefanem Stuligroszem jest prowadzenie chórów, co robi do dzisiaj z dużym zaangażowaniem. Obecnie jest dyrygentem chóru akademickiego „Cantus Juvenilis”, który powstał w roku 1993. Działalność naukowo-artystyczna to liczne koncerty w kraju i za granicą, instrumentacja dziewięciu utworów muzyki popularnej na orkiestrę typu Odeon, wydanie pięćdziesięciu zeszytów programów z cyklu „Musica Viva” oraz publikacje szeregu artykułów. Potwierdzeniem wiedzy i umiejętności praktycznych prof. Bogusława Stankowiaka jest uczestnictwo w pracach jury (m. in. w Międzynarodowym Festiwalu Chóralnym w Hradcu Kralowé „Jaro se otwira”) oraz gościnne wykłady i konsultacje w Wilnie, Hradcu Kralowé, Vechcie i Monachium. Podczas kadencji prof. Bogusława Stankowiaka zakończono cztery przewody doktorskie i sześć przewodów habilitacyjnych. Za osiągnięcia artystyczne w 1997 r. otrzymał Nagrodę Kulturalną Prezydenta Miasta Zielonej Góry.

Profesor Ryszard Zimnicki ukończył Państwową Wyższą Szkołę Muzyczną we Wrocławiu w klasie fortepianu na Wydziale Instrumentalnym w 1977 roku. Wybitny pianista, kameralista, solista o bardzo różnorodnym repertuarze. Często koncertował w kraju i za granicą. Jest członkiem Rady Artystycznej Filharmonii Zielonogórskiej. Jego działalność artystyczna to przede wszystkim koncerty kameralne i symfoniczne, recitale fortepianowe, koncerty z towarzyszeniem orkiestry, nagrania radiowe i płytowe.

Działalność artystyczna studentów Instytutu Wychowania Muzycznego

W Instytucie Wychowania Muzycznego istnieją trzy chóry: chór mieszany „Cantus Juvenilis” pod kierunkiem prof. Bogusława Stankowiaka, chór kameralny pod kierunkiem prof. Ireny Marciniak i chór żeński pod kierunkiem mgr Łucji Nowak. Wszystkie chóry prowadzą aktywną działalność artystyczną w kraju i za granicą. Łączy je chęć i potrzeba wspólnego muzykowania jako formy spędzenia czasu wolnego i możliwości zdobywania doświadczeń artystycznych.

Chór „Cantus Juvenilis” od początku swojej działalności (1993 r.) miał postawione bardzo wysokie wymagania. Miał być wizytówką Instytutu Wychowania Muzycznego, godnie reprezentować uczelnię zarówno w kraju, jak i za granicą. W chórze znalazły się osoby wybrane drogą selekcji spośród wszystkich studentów Instytutu Wychowania Muzycznego od I do V roku. Repertuar chóru to przede wszystkim muzyka współczesna oraz utwory z innych epok. Jest to podyktowane tym, iż zespół bierze udział w egzaminie dyplomowym z dyrygowania, w festiwalach, uroczystościach, na których stawiane są wymagania repertuarowe. Do jego obowiązków należy m. in.

udział w inauguracji roku akademickiego, uświetnienie uroczystości uczelnianych. Chór nawiązał kontakty z uniwersytetem w Vechcie (Niemcy), gdzie już od roku 1993 koncertował i wypoczywał. Później w ramach rewizyty chór z Vechty goszczono w Zielonej Górze. Ważnym punktem w rozwoju „Cantus Juvenilis” był udział w Brandenburskim Festiwalu Chórów w Cottbus, gdzie jako jedyny zespół *a cappella* zaśpiewał w koncercie galowym. Nie można zapomnieć także o licznych koncertach w kraju (m. in. pamiętny koncert w Seminarium Duchownym w Jordanowie-Paradyżu, wspólne koncerty z orkiestrą kameralną Akademii Muzycznej w Katowicach — wykonano „Missa Brevis” Wolfganga Amadeusza Mozarta). Chór koncertował dwukrotnie w Czechach (1995, 1996), w Hradcu Kralowé. W dniach 15-17 kwietnia 1997 roku koncertował na Litwie (Wilno), a następnie od 26 kwietnia do 5 maja 1997 r. wspólnie z chórem kameralnym profesor Ireny Marciniak brał udział w trasie koncertowej prowadzącej przez Czechy (Hradec Kralowé), Austrię (Linz) i Niemcy (Monachium). W Hradcu Kralowé chór „Cantus Juvenilis” wspólnie z orkiestrą czeską wykonał „Glorię D-dur” Antoniego Vivaldiego (dokonano również nagrań z tego koncertu dla radia czeskiego). W Monachium uczestniczył w obchodach związanych z uczczeniem rocznicy Konstytucji 3 Maja, uświetnionych obecnością polskiego konsula. W trakcie tournée chórzyci wraz z dyrygentem zwiedzili Wiedeń i Salzburg. 23 maja 1997 r. chór wspólnie z orkiestrą kameralną Akademii Muzycznej w Katowicach wykonał „Glorię D-dur” Antoniego Vivaldiego. Tydzień później wspólnie z orkiestrą symfoniczną Filharmonii Zielonogórskiej wykonał kompozycję Edwarda Grabowskiego, dyrygenta i dyrektora Filharmonii Zielonogórskiej (kantata na chór mieszany i orkiestrę symfoniczną), dedykowaną Papieżowi Janowi Pawłowi II w związku z przyjazdem do Polski. 2 czerwca 1997 r. chór „Cantus Juvenilis” wspólnie z innymi chórami i orkiestrą Filharmonii Zielonogórskiej zaśpiewał ten utwór w obecności Ojca Świętego w Gorzowie Wielkopolskim.

Chórem kameralnym kierował w latach 1992-1995 mgr Romuald Pawłowski. W październiku 1995 r. kierownictwo objęła prof. Irena Marciniak. O sukcesie można było się przekonać już w grudniu tegoż roku, kiedy to chór zaprezentował się w wieczorze kolęd zorganizowanym przez Instytut Wychowania Muzycznego. Kolejny ważny moment to wyjazd zagraniczny (maj 1996r.); na zaproszenie Polonii chór przez siedem dni przebywał i koncertował w Paryżu. Zespół przebywał także trzy dni w Vechcie (Niemcy) na zaproszenie uniwersytetu. W programie koncertów znajdowała się muzyka sakralna (m. in. Józefa Świdra). Po powrocie do Polski chór uczestniczy w egzaminach dyplomowych z dyrygowania. W 1997 r. pracuje nad repertuarem muzyki współczesnej, głównie polskich kompozytorów, takich jak: Henryk Mikołaj Górecki, Józef Świder, Romuald Twardowski.

W dniach 7-8 kwietnia 1997 r. w rocznicę 25-lecia istnienia kierunku wychowanie muzyczne prof. Irena Marciniak zorganizowała sesję naukową

nt. „Problemy wykonawcze muzyki współczesnej”, podczas której wystąpiły chóry Instytutu Wychowania Muzycznego: chór kameralny pod kierownictwem Ireny Marciniak, chór żeński pod kierunkiem Łucji Nowak, chór „Cantus Juvenilis” pod kierunkiem Bogusława Stankowiaka oraz pod kierunkiem Janiny Nowak chór żeński „Polirytmia”. Był to udany koncert, można było podziwiać wysoki poziom i doskonałe wykonanie.

W dniach 26 kwietnia do 6 maja 1997 r. chór kameralny odbywał kolejne tournée zagraniczne. Koncertuje najpierw w Hradcu Kralowé w Czechach, następnie w katedrze w Linz (Austria) oraz w Monachium (Niemcy). Wspólnie z chórem „Cantus Juvenilis” uświetnia obchody związane z rocznicą uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Zespół zaprezentował się bardzo dobrze, zwiedził Wiedeń i Salzburg. Po powrocie uczestniczył wspólnie z innymi chórami w obchodach związanych z wizytą Papieża Jana Pawła II w Gorzowie.

Chór żeński pod dyrekcją mgr Łucji Nowak prezentuje również wysoki poziom artystyczny. Pierwsze lata działalności to głównie przygotowanie repertuaru. Chór bierze udział w koncertach bożonarodzeniowych organizowanych przez Instytut Wychowania Muzycznego na uczelni i w zielonogórskich kościołach. W październiku 1996 roku zespół wyjechał na Litwę (Wilno). Korzystał z gościnności Konserwatorium Wileńskiego. Wspólnie z chórem z wykładami pojechali dr Lidia Kataryńczuk-Mania, prof. Irena Marciniak i prof. Bogusław Stankowiak, a akompaniatką była mgr Małgorzata Zimmnicka. W dniach 7-18 lutego 1997 r. chór odbył tournée po Hiszpanii, dając także koncert dla Polonii w Paryżu w Kościele Polskim. W Hiszpanii koncertował kilkakrotnie i był dobrze odbierany. Warto dodać, że chórzystki korzystały tam z gościnności hiszpańskich rodzin, mogły zapoznać się z tamtejszą kulturą. Śpiewały m. in. w Pamplonie, San Sebastian, Puente la Reine. Wszędzie spotykał się z bardzo życzliwym przyjęciem miejscowej publiczności. Jak opowiadały chórzystki, bały się koncertów ze względu na repertuar: przewidziano w nim dwa utwory w języku hiszpańskim. Okazało się, że otrzymywały po koncertach liczne owacje na stojąco. W miejscowej prasie w Leizie pojawiła się pozytywna recenzja z koncertów zielonogórskiego chóru.

Inne formy działalności muzycznej studentów

Pisząc o Instytucie Wychowania Muzycznego należy wspomnieć zespoły wokalne i wokально-instrumentalne. Wysokim poziomem wykonawczym mógł się poszczycić „Big Band” kierowany przez mgra S. Romanika. Zespół był znany zarówno w Zielonej Górze, jak i poza nią. Grał w nim m. in. dzisiejszy wykładowca Jerzy Bechyne, który prowadzi zespół instrumentalny. Studenci Instytutu Wychowania Muzycznego koncertowali w Filharmonii Zielono-

górskiej na akademiach, wieczornicach, festiwalach (m. in. na Festiwalu Piosenki i Piosenkarzy Studenckich w Krakowie).

Inne formy działalności studentów wychowania muzycznego, to udział w imprezach organizowanych przez studencki klub „Gęba” (np. „Wigilia studencka”, happeningi „Bitwa pod Grunwaldem”, „Manewry wojskowe” i „Dzień Kobiet na Deptaku”). Dużą popularnością cieszyły się koncerty poświęcone polskiej piosence (piosenki lat dwudziestych i trzydziestych w roku 1989, a później koncerty „Z piosenkami z lat sześćdziesiątych, siedemdziesiątych i osiemdziesiątych”). Inne formy ponadobowiązkowej działalności studenckiej to udział w kabaretach (m. in. „Potem”, „Jurki”, „EK”, „Wtorek”), w Lubuskim Zespole Pieśni i Tańca, w zespole folklorystycznym „Maki”, w chórze „Polirytmia”, w zespole „Fermata” prowadzonym przez ad. Marię Jałochę. Studenci byli także czynnymi członkami kół naukowych działających przy Instytucie Wychowania Muzycznego (koło ISME, koło Carla Orffa). Brali udział w Gali Piosenki Biesiadnej (1995) i w Wojewódzkim Festiwalu Piosenki Dziecięcej w Zielonej Górze (1996).

Coraz większą popularność zyskuje zespół wokально-instrumentalny „Make Up” (wcześniej „An Accident”) działający przy Instytucie Wychowania Muzycznego. Zaczęli w roku 1993 od utworów Erica Claptona, systematycznie powiększali swój repertuar o standardy jazzowe, a także własne kompozycje. W 1995 roku uczestniczyli w Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki Religijnej w Lublinie, gdzie zajęli trzecie miejsce. W 1997 r. dokonali nagrań w zielonogórskim studiu i udzielili wywiadu dla zielonogórskiego radia. Zespół uświetnił liczne uroczystości, imprezy dla dzieci przedszkolnych i szkolnych.

Do roku 1990 prężnie działało Koło ISME pod kierunkiem dr Janiny Fyk. Sekcja wychowania przedszkolnego nadal zajmuje się edukacją muzyczną małych dzieci (mgr Maria Namysłowska-Żeleźnik, dr Lidia Katarzyńczuk-Mania, mgr Łucja Nowak, mgr Anna Łuczak, mgr Wojciech Krzykwa). Koło Carla Orffa pod kierunkiem dr Lidii Katarzyńczuk-Mani skupia nauczycieli i studentów, których troską jest edukacja muzyczna w szkołach i przedszkolach. Organizowane są liczne warsztaty dla studentów i nauczycieli wychowania przedszkolnego i nauczania początkowego. Studenci organizują liczne imprezy dla dzieci (m. in. bale karnawałowe, festyny wiosenne) oraz koncerty w Domu Rencistów. Niektórzy studenci uzupełniają swoje wykształcenie w Szkole Muzycznej II stopnia w Zielonej Górze.

Większość naszych absolwentów podejmuje pracę jako nauczyciele wychowania muzycznego w szkołach podstawowych w klasach IV-VIII. Wielu nauczycieli Instytutu Wychowania Muzycznego pracuje również w PSM I i II stopnia, tworząc więc edukacji muzycznej w środowisku zielonogórskim.

LITERATURA

- PROBLEMY wychowania muzycznego, red. F. Danel-Bobrzyk, Katowice 1987.
PROFIL kształcenia nauczycieli muzyki dla potrzeb szkoły ogólnokształcącej, red. E. Rogalski, Bydgoszcz 1997.
WYCHOWANIE muzyczne — stan badań, red. A. Białkowski, Lublin 1995.

Lidia Kataryńczuk-Mania

**DIE WISSENSCHAFTLICH-KÜNSTLERISCHE TÄTIGKEIT DES INSTITUTS
FÜR MUSIKERZIEHUNG AN DER PÄDAGOGISCHEN
HOCHSCHULE IN ZIELONA GÓRA (GRÜNBERG)**
Zusammenfassung

Der Artikel zeigt die wichtigsten Aspekte der wissenschaftlich-künstlerischen Tätigkeit von Pädagogen und Studenten des Instituts für Musikerziehung an der Pädagogischen Hochschule namens Tadeusz Kotarbiński in Zielona Góra.

Das Institut für Musikerziehung entstand auf der Basis einer Musikerziehungsanstalt im Jahre 1983. Die Verfasserin stellt die Struktur und Organisation des Instituts sowie das Bildungsprofil der Studenten der Musikerziehung dar. In der zweiten Hälfte des Artikels gibt es Informationen über die pädagogischen Individualitäten des Instituts, sowie auch über die künstlerische Tätigkeit der Studenten, die durch den Willen und Bedarf des gemeinsamen Musizierens, durch den Bedarf an der Gestaltung ihrer Freizeit in den Chören, Musikbands bzw. -arbeitsgemeinschaften tätig sind.